

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

Roles Of School Administrators In Professional Learning Communities Administration Of Basic Educational Schools Under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2

ชัยวัฒน์ แสงทอง¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ วรณเวช² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ เพ่าวงศากุล³

Chaiwat Sangthong¹ Asst. Dr.Prof. Nipon Wonnawet² Asst. Prof. Dr.Saroch Pauwongsakul³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 302 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามพื้นที่การจัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ และด้านกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และยกย่องเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาคือ ด้านสรุปรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ด้านการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ด้านการกำหนดแผนงาน การขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพระดับสถานศึกษาและด้านกำกับติดตามนิเทศ และประเมินผล

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียน

¹ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

¹ Master of Education Program Educational Administration Kanchanaburi Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

^{2,3} Course teacher in Master of Education Program Educational Administration Kanchanaburi Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ชัยวัฒน์ แสงทอง, phaisupernova@gmail.com

รับเมื่อ 25 มิถุนายน 2564 แก้ไข 28 สิงหาคม 2564 ตอรับ 31 สิงหาคม 2564

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the roles of school administrators in professional learning communities administration of basic education schools under Kanchanaburi Primary Education Area Office 2. The sample used in this research consisted of 302 administrators and teachers in basic education school selected by using a stratified random sampling according to study area. The research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire with content validity of 0.67–1.00 and reliability at 0.99. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient analysis. The statistical significance level at 0.05.

The research results were as follows:

1. The purposes of this research were to study and compare the roles of school administrators in professional learning communities administration of basic education schools under Kanchanaburi Primary Education Area Office 2., the overall, the practice was at the highest level. When considering each aspect, it was found that The practice was at the highest level in all aspects. Sorted in order of averages was the appointment of the committee to drive the community management process of professional learning. The activities for exchanging learning, taking lessons, and glorifying the drive of the community management process of vocational learning to educational institutions were equal, followed by a summary report on the results of the implementation of the professional learning community process. Driving the community management process of vocational learning to practice in educational institutions in the formulation of work plans to drive the community management process of professional learning at the educational institution level and in the field of supervision, supervision and evaluation.

2. The purposes of this research were to study and compare the roles of school administrators in professional learning communities' administration of basic education schools under Kanchanaburi Primary Education Area Office 2., classified by educational management area Overall and each aspect in all aspects were not significantly different in terms of statistical significance.

Keywords: Roles of School Administrators, Professional Learning Community Administration, School Administrators, School Teachers

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานในโรงเรียนเนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการสั่งการดำเนินงาน รวมถึงตัดสินใจในการกิจต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจในด้านการส่งเสริมและพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะเป็นตัวช่วยสำคัญในการกระตุ้นและชักนำบุคลากรในโรงเรียนให้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลมีคุณภาพ หากผู้บริหารสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างชัดเจน ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียนได้ ก็จะสามารถทำให้การบริหารวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลตามที่ต้องการได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 29 – 31)

จากการศึกษาแนวคิดวิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาครูที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาครูวิชาชีพ ข้างต้นพบว่า มีแนวคิดหนึ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาสอดคล้องกับความต้องการและสัมพันธ์กับแนวคิดหลักการต่าง ๆ ในการพัฒนาครูที่กล่าวไว้ข้างต้นเป็นอย่างดีแนวคิดนี้ คือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (community) ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิบัติการเรียนรู้เป็นการปฏิรูปที่เกิดขึ้นจากภายในคือครูร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนานและเสริมแรงกันทั้งจากภายในและจากภายนอก นอกจากนี้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือให้ครูเป็นผู้ลงมือกระทำ (actor) เป็นประธานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่วงการศึกษา ไม่ใช่ปล่อยให้ครูเป็นกรรม (ผู้ถูกกระทำ) อยู่เรื่อยไปหรือเป็นเครื่องมือปลดปล่อยครูออกจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจสู่ความสัมพันธ์แนวราบเพื่อร่วมกันสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่วงการศึกษารวมทั้งสร้างการจดจำกันของครูเพื่อทำงานสร้างสรรค์อีกทั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือเครื่องมือที่จะช่วยนำไปสู่การตั้งโจทย์และทำ “วิจัยในชั้นเรียน” ที่ทางพลังสร้างสรรค์จะช่วยให้การออกแบบวิธีวิทยาการวิจัยการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยและการสังเคราะห์ออกมาเป็นความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงกับบริบทความเป็นจริงของสังคมไทยของวงการศึกษไทยคือจะเป็นผลการวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่ใช่จำกัดอยู่เฉพาะข้อมูลในชั้นเรียนเท่านั้นแต่จะเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงของผู้คนที่เป็บริบทของการเรียนรู้ของนักเรียนและการทำหน้าที่ครูด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือเครื่องมือให้ครูทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายหลักที่ผลการเรียนรู้ของนักเรียนแต่จริง ๆ แล้วยังมีผลลัพธ์ที่การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนโดยสิ้นเชิง (school transformation) อีกด้วย (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 135 – 136)

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จะพบว่า การให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้นเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคตอีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคมทั้งนี้การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ได้ดีเช่นนั้นกระทำได้อย่างหากขาดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหารครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดยปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนหรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่มการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ให้เกิดเป็นความร่วมมือกันเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2557, หน้า 13 – 14)

จากความเป็นมาและความสำคัญปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

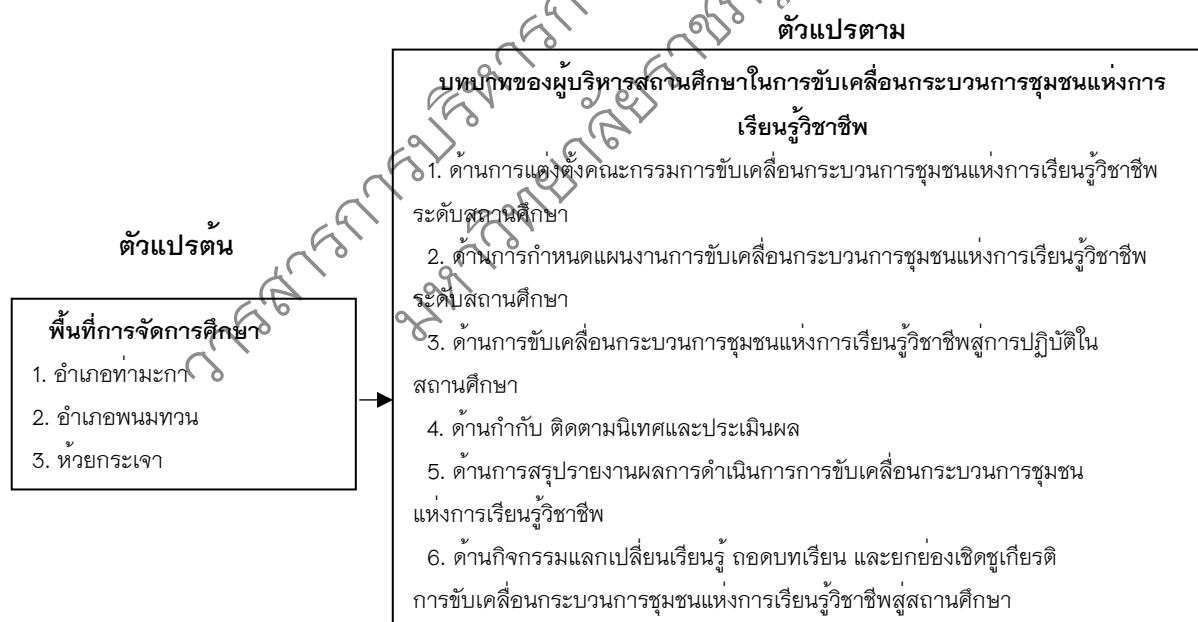
คำถามการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความแตกต่างกันหรือไม่
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 สามารถนำข้อมูลเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติ
2. สถานศึกษาได้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถนำข้อมูลไปวางแผนในการปฏิบัติงานต่อไป
3. ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 1,402 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 96 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา 1,306 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 – 610) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 302 คน โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (ตามพื้นที่การจัดการศึกษา)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ เกี่ยวข้องส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และพื้นที่การจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ เกี่ยวกับการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้ทรงคุณวุฒิโดยการวิเคราะห์ค่าเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามแบบสอบถามโดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลของแบบสอบถามจำนวน 302 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Consistency: IOC) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการดำเนินการศึกษาและเปรียบเทียบเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ส่งผลให้ทราบถึงการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในพื้นที่การจัดการศึกษาต่างกันไม่มีความแตกต่างกัน ไดดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ด้านกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และยกย่องเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพสู่สถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ ด้านสรุปรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ด้านการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ด้านการกำหนดแผนงาน การขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพระดับสถานศึกษาและด้านกำกับ ติดตามนิเทศ และประเมินผลมีค่าเท่ากัน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

ตาราง 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	4.73	0.37	มากที่สุด
2. ด้านการกำหนดแผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพระดับสถานศึกษา	4.62	0.30	มากที่สุด
3. ด้านการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	4.63	0.28	มากที่สุด
4. ด้านกำกับ ติดตามนิเทศและประเมินผล	4.62	0.24	มากที่สุด
5. ด้านสรุปรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	4.71	0.23	มากที่สุด
6. ด้านกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และยกย่องเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพสู่สถานศึกษา	4.73	0.30	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.19	มากที่สุด

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในภาพรวม

เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	พื้นที่การจัดการศึกษา						F	Sig.
	อำเภอ ท่ามะกา		อำเภอ พนมทวน		อำเภอ ห้วยกระเจา			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน กระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	4.72	0.39	4.79	0.29	4.72	0.38	0.98	0.378
2. ด้านการกำหนดแผนงานการขับเคลื่อน กระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ระดับสถานศึกษา	4.61	0.30	4.65	0.28	4.59	0.32	0.73	0.484
3. ด้านการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารชุมชน แห่งการเรียนรู้วิชาชีพสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา	4.62	0.29	4.66	0.25	4.62	0.30	0.43	0.650
4. ด้านกำกับ ติดตามนิเทศและประเมินผล	4.62	0.24	4.64	0.23	4.60	0.24	0.41	0.665
5. ด้านสรุปรายงานผลการดำเนินการการ ขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพ	4.70	0.24	4.75	0.20	4.70	0.24	1.22	0.296
6. ด้านกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอด บทเรียน และยกย่องเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อน กระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ สู่สถานศึกษา	4.72	0.30	4.77	0.28	4.71	0.31	1.06	0.347
รวมเฉลี่ย	4.67	0.19	4.71	0.17	4.66	0.19	1.74	0.178

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สอดคล้องกับ
ข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการให้ทุกโรงเรียนในสังกัดทราบและปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำกระบวนการชุมชนแห่งการ
เรียนรู้วิชาชีพ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ
ภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ พิมพา และธีระพงศ์ บุศรากุล (2560, หน้า 13 – 14)
ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่ม
เครือข่ายลาดใหญ่ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลาดใหญ่
จังหวัดสมุทรสงครามมีบทบาทบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับมากที่สุดทุกด้าน

สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้บริหารโรงเรียนแห่งอื่นนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรยุทธ รุจาคม (2561, หน้า 57) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาวดี แสนยศ, พนายุทธ เชยบาล และพงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ (2563, หน้า 61) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่แน่ใจไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีระบบแบบแผน และประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษายังมีบทบาทในการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม จึงทำให้พื้นที่จัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวีย์ พิพัฒนลักษณ์ (2557, หน้า 49) ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตินันท์ ดวงสุวรรณ (2563, หน้า 81) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประกอบด้วย สภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมเป็นทิศทางเป้าหมายของการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้ทุกคนมีการรวมกลุ่มวิเคราะห์สภาพปัญหา หาสาเหตุและหาแนวทางแก้ไข ช่วยกันระดมความคิด ร่วมวางแผนกำหนดเป้าหมาย ร่วมเสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานระหว่างบุคคล กระตุ้นให้ครูมีการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและภาวะผู้นำร่วมกันในการดำเนินงาน ประสานงานและทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสื่อสาร พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กริรติกันต์ สุพรรณภุชงค์ (2558, หน้า 76) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ด้านหลักสูตร 2) ผลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของ
สถานศึกษาไปปรับใช้ในสถานศึกษาได้และยังสามารถประยุกต์ใช้กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อถอดบทเรียนกลยุทธ์
การดำเนินกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดำเนินกิจกรรมในฝ่ายงาน
ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา เรื่องแนวทางในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษา เรื่องบทบาทของบุคลากรทางการศึกษาในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือประกอบกรอบการอบรมครูขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กิริติกันต์ สุพรรณภูวงษ์. (2558). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กาฬสินธุ์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- ฐิตินันท์ ดวงสุวรรณ. (2563). ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง เรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ธีรยุทธ รุจาคม. (2561). การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการกลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพาะ:
มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปภาวีย์ พิพัฒน์ลักษณ์. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืน
เพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. ดุษฎีนิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพรรณ พิมพา และธีระพงศ์ บุศรากุล. (2560). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลาดใหญ่ จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์.
9(2), 13 – 14.

- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล, และปิยพงษ์ สุขเมตติกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา. *วารสาร OJED*, 9(3) 392 – 406.
- รัตนาวดี แสนยศ, พนายุทธ เชยบาล และพงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ. (2563). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสด-ศรีสฤษดิ์วงศ์.
- _____. (2559). *บันทึกชีวิตครู สู่ชุมชนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. (2563). *จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2*. กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.). Englewood cliff: Prentice Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607 – 610.